

We blijven Brugge.

verkiezingsprogramma 2024

Brugse cd&v
lijst burgemeester

Brugge, 8 juli 2024

Coördinatie en redactie: Doenja Van Belleghem

Inhoudstafel

We blijven Brugge.....	1
Vertrouwen en verantwoordelijkheid	
We blijven verder bouwen aan de toekomst van Brugge.....	4
Ons programma	
1. We blijven een veilige stad.....	10
Autoluwe woonkernen, conflictvrije kruispunten, nabije politie	
2. We blijven gastvrij.....	15
Leefbare stad en draagkracht voor toerisme	
3. We blijven strijden tegen armoede.....	18
Automatische toekenning van premies op basis van inkomen	
4. We blijven ijveren voor betaalbaar wonen.....	20
Wooncoöperatie speelt in op eigentijdse woonbehoeften	
5. We blijven sportief.....	24
Innovatiecampus Sport Vlaanderen Brugge met basketbalhal	
6. We blijven de haven verder uitbouwen.....	27
Nood aan autogarages, afleveringscentra, waterstofterminal en nieuwe zeesluis	
7. We blijven investeren in de jeugd via het onderwijs.....	29
Zwemlessen en buitenschoolse opvang financieren	
8. We blijven energiek, milieubewust en klimaatvriendelijk.....	31
Verdere uitbouw van stadslabo, stadshubs en klimaatplan	
9. We blijven ondernemen.....	34
Bedrijvige kernen, lokale verankering, ondersteuning voor starters en landbouwers	
10. We blijven goed voor elkaar zorgen.....	37
Buurtgerichte dienstverlening	
11. We blijven cultuur- en erfgoedstad.....	40
BRUSK moet internationale allure krijgen	
12. We blijven een warme en inclusieve stad.....	42
Buddyprojecten en vrijwilligerswerk voor snelle integratie	
13. We blijven (van) jong en oud in Brugge houden	44
Gezondheid, preventie en psychologische hulpverlening	
14. We blijven zoeken naar zin.....	46
Stilteplekken zijn noodzakelijk	
De uitstraling en de rol van centrumstad Brugge in de ruime regio.....	48
Keuzes en kerntaken	
Belangrijke documenten en inspiratiebronnen.....	50

We blijven Brugge.

Vertrouwen en verantwoordelijkheid

Goed bestuur is **verantwoordelijkheid** opnemen en een **visie** ontwikkelen. Verantwoordelijkheid dragen betekent ook doordachte beslissingen nemen, weloverwogen keuzes maken én daarvoor verantwoording afleggen. Dat is precies wat wij hebben gedaan, wat wij nu doen en wat wij zullen blijven doen.

Uit de online bevraging 'Brugge Kiest' in opdracht van de Brugse cd&v (2024) blijkt dat 94% van de respondenten graag in Brugge woont en dat 81% zich veilig voelt. Uit de 'Gemeente-Stadsmonitor 2023' blijkt dat 93% van de Bruggelingen graag in hun stad wonen en dat is het beste resultaat van alle centrumsteden. De Gemeente-Stadsmonitor is een omgevingsscanner die de brede omgeving van elke Vlaamse gemeente en stad in beeld brengt. Uit deze burgerbevraging blijkt ook dat **de Bruggelingen de gelukkigste mensen zijn van alle centrumsteden** en dat van alle centrumsteden de Bruggelingen **meest fier** zijn op hun stad.

Op Leuven na hebben de Bruggelingen meest **vertrouwen in het lokale bestuur** en ze stellen ook veel vertrouwen in de politie.

De Brugse cd&v is dat vertrouwen waard. Dat hebt u in de voorbije jaren mogen ervaren. We doen wat we zeggen en we hebben veel gerealiseerd. Het Beurs-, Meeting- en Congrescentrum Brugge (BMCC), waarvan de eerstesteenlegging en de opening plaatsvonden in deze legislatuur, gaf reeds een enorme boost aan het kwaliteits- en verblijfstoerisme. De realisatie van BRUSK, na een spectaculaire wending in het dossier om de tentoonstellingshal niet in de Jakobinessenstraat maar naast het Groeningemuseum op te trekken, zal het cultuurtoerisme vooruit stuwen.

De fusie van de haven van Zeebrugge met de haven van Antwerpen tot 'Port of Antwerp-Bruges' is gerealiseerd, net als de fusie van de twee Brugse huisvestingsmaatschappijen tot één woonmaatschappij, met incorporatie van de twee sociaal verhuurkantoren.

De beleidskeuze om het aantal bussen in de binnenstad te beperken en om elektrische bussen in te voeren, zorgt voor een betere luchtkwaliteit in de binnenstad en in de deelgemeenten. De gratis elektrische shuttlebus in de binnenstad bewees zijn meerwaarde als noodzakelijke aanvulling op het door De Lijn georganiseerd openbaar vervoer.

De verwerving en de aanleg van het Park Stevens in Sint-Kruis, de verwerving van de oude stelplaats van De Lijn in Assebroek, de bouw van het nieuwe wijkcentrum Xaverianen in Sint-Michiels en de renovatie van de gemeenschapshuizen van Sint-Andries en Lissewege, de aanleg van het Cathemgoed in Dudzele en de realisatie van het nieuwe woonzorgcentrum in Sint-Pieters getuigen van visie en daadkracht — net als de beleidskeuze om het Huis van de Bruggelingen straks over te brengen naar Huize Minnewater.

De Bruggelingen waarderen het dat we een deel van de binnenstad geleidelijk verkeersluw maken — eerst de Steenstraat, daarna de Katelijnestraat. Toch is het er op bepaalde momenten zo druk dat een vlotte doorgang moeilijk is. We versterken de alternatieve fietsverbindingen tussen de Markt en 't Zand.

Het wereldkampioenschap wielrennen in 2021, de terugkeer van De Ronde van Vlaanderen in 2023 en De Warmste Week in 2023 waren topevenementen waarvan we met zijn allen hebben genoten. Ook de VRT was opgetogen over de gastvrijheid van en de samenwerking met de stad Brugge en komt dit jaar graag terug naar Brugge.

85% van de Bruggelingen is tevreden over de sportvoorzieningen, 89% is tevreden over de culturele voorzieningen, 72% is tevreden over de dienstverlening en één op de drie Bruggelingen geeft aan heel milieubewust te handelen. Ook die resultaten van de 'Gemeente-Stadsmonitor 2023' zijn een illustratie van het goede beleid dat wij hebben gevoerd.

Wij voeren onze beloften en plannen consequent uit. 96% van de programmapunten van het beleidsprogramma is uitgevoerd of in uitvoering!

De Brugse cd&v straalt **vertrouwen** uit en voldoet aan de hoge verwachtingen van de Bruggelingen. **Daarin zit ons unieke verhaal: wij streven het goede na, voor mens en samenleving, met bijzondere aandacht voor de kwetsbare en gekwetste mens.** Voor ons is dat het enige antwoord op de onvrede en de onverschilligheid: dat we, trouw aan onszelf, doen wat moet gedaan worden.

Wat inspireert ons? Waarom doen we wat we doen? Daarover zijn we het bij de Brugse cd&v roerend eens. **We schrijven samen een wij-verhaal. Voor ons staat de mens centraal, met zijn vragen, zorgen, noden en ambities. We hebben respect voor elke mens en we werken aan een betere samenleving en voor het algemeen welzijn. We denken steeds oplossingsgericht en brengen een positieve, hoopvolle boodschap. We hechten veel belang aan de christelijke wortels van ons engagement, aan solidariteit en aan dienstbaarheid. Ook de rol van het middenveld is voor ons essentieel. We willen de kracht van de middenveldorganisaties blijven benutten en versterken.** We zoeken ook hoe we die mensen nabij kunnen zijn die vaak onzichtbaar blijven: mensen voor wie het allemaal te veel wordt en voor wie alles te snel gaat, mensen zonder huis of thuis, mensen op de vlucht, gedetineerden en ex-gedetineerden, mensen voor wie de afstand tot de reguliere samenleving te groot is maar die via sociale economie (maatwerk, arbeidszorg) begeleid kunnen worden...

We luisteren naar alle bewoners. De gesmaakte edities van 'Buurt aan de Beurt' nodigen ons uit om in de volgende legislatuur soortgelijke buurt- en wijkmomenten te houden. Daarnaast organiseren we informatie-, inspraak- en participatiemomenten ter plekke bij kleine en grote veranderingen in de wijken. We blijven inzetten op duidelijke, verstaanbare en tijdige informatie naar de bewoners, zowel op papier als digitaal. Samen met de adviesraden bekijken we hoe we hun rol en advies kunnen versterken en uitbreiden.

We blijven verder bouwen aan de toekomst van Brugge.

Ons programma

De Brugse cd&v wil dan ook graag **verder bouwen aan de toekomst van Brugge** en stelt een ambitieus programma voor met punten die wij nodig vinden en met punten waarvoor wij nodig zijn. Hieronder brengen we die punten samen, in de volgende hoofdstukken gaan we dieper in op de thema's die voor ons belangrijk zijn.

We werken verder aan het behoud van Brugge als een **aantrekkelijke plek om te wonen, te werken en te bezoeken**. We zien verschillende mogelijkheden om inbreidingen te verwezenlijken in oude binnengebieden.

De voormalige site van Fluvius aan de Scheepdalelaan, de militaire kazerne in Sint-Kruis en de site van Liantis in de Sint-Clarastraat zijn ideaal voor nieuwe woonprojecten met ondergrondse parkeergarages en een bovengrondse aanleg met veel groen en pleintjes. Daar kunnen mensen wonen in een goede sociale mix en met ruimte voor sport en ontspanning. [zie ook 2 en 4]

Veel hoogstaande **bedrijven en onderzoekscentra** willen zich in Brugge vestigen en we willen aan die vraag tegemoet komen. Nieuwe bedrijvigheid brengt werkgelegenheid en welvaart met zich mee, ook voor jongeren die in Brugge willen wonen en werken. We willen de **bedrijventerreinen** van De Spie, Chartreuse en Blankenbergse Steenweg ontwikkelen. Chartreuse is vanuit mobiliteitsoogpunt een aantrekkelijke site, aan de Blankenbergse Steenweg moeten productie-eenheden of distributiecentra komen want dat gebied is perfect bereikbaar via de Expresweg (N31). [zie ook 6, 8 en 9]

Onze stad moet ook **bereikbaar en verkeersveilig** blijven. In de nabije toekomst staan de nieuwe Steenbruggebrug, fiets en voetgangerstunnels aan de voorzijde van het station, een herinrichting van het zwarte kruispunt aan de Gentpoort en een nieuwe Kruispoortbrug en Krakelebrug op de agenda. We voegen de aanpak van de Astridlaan, de Gistelse Steenweg en de Koolkerkse Steenweg toe aan onze lijst van prioritaire ingrepen om de verkeersveiligheid te bevorderen. [zie ook 1]

In het mobiliteitsbeleid hanteren we het **STOP-principe**: de prioriteit gaat eerst naar Stappen, dan naar Trappen (fiets), vervolgens Openbaar vervoer en dan pas naar Privévervoer. We hanteren ook de **kindnorm** in het verkeer. Dat betekent dat we het verkeer meer op kindermaat organiseren en kinderen als referentiepunt nemen bij elke beslissing over het verkeer, zodat kinderen zelf het verkeer kunnen leren kennen en zich zelfstandig kunnen verplaatsen. Het gaat om verkeerslichten op ooghoogte van de kinderen, zone 30 rond scholen uitbreiden, conflictvermijding kruispunten en meer school- en fietsstraten. Dit past bij de 8-80-visie van cd&v: plaatsen die goed zijn voor een 8-jarige en voor een 80-jarige zijn goed voor iedereen.

We realiseren de fusie van de twee Brugse **ziekenhuizen** AZ Sint-Jan en AZ Sint-Lucas. De garantie op betaalbare, innovatieve, patiëntgerichte zorg voor iedereen is cruciaal voor onze partij. Een fusie van de twee ziekenhuizen is noodzakelijk om deze zorg te kunnen blijven garanderen voor elke patiënt in Brugge en de ruime regio. Wij hechten ook belang aan tariefzekerheid (= conventietarieven).

De betaalbaarheid van de **gezondheidszorg** is en blijft een belangrijk aandachtspunt voor ons. Dit wordt niet evident door de vergrijzing, chronische aandoeningen en technologische evoluties. Wij zien gezondheid dan ook als middel — en niet als doel — voor een gezonde samenleving. Brugge wil een gezonde stad zijn en kiest dan ook uitdrukkelijk voor een **preventief gezondheidsbeleid**. [zie ook 13]

We beogen ook een doorbraak in het dossier van het **voetbalstadion**, voor Club Brugge op de site Jan Breydel en voor Cercle Brugge aan de Blankenbergse Steenweg, nabij de Sint-Pietersplas. [zie ook 5]

Brugge is een **warمة stad** waar we goed voor elkaar zorgen en waar een geest van verbondenheid heerst in alle buurten en wijken. We moedigen de Bruggelingen aan om dienstbaar te zijn voor elkaar en bieden hen daarvoor alle ondersteuning. We hebben bijzondere aandacht voor de bewoners die ouder zijn, die alleen wonen maar thuis willen blijven, die kwetsbaar zijn voor vereenzaming en ondervoeding. We kiezen ervoor om **buurtgericht** te werken en we waarderen het verenigingsleven. [zie ook 10]

We hebben waardering voor de **ouderen**. Veel ouderen zijn actief in het verenigingsleven, het vrijwilligerswerk en de mantelzorg. 41% van de ouderen neemt een rol op bij de opvang van de kleinkinderen, 1 op 3 is mantelzorger en 1 op 4 is vrijwilliger. We maken verder werk van hun vragen naar veilige en obstakelvrije openbare infrastructuur en vooral brede voetpaden zonder drempels of met verlaagde stoepranden, naar voldoende rustpunten en zitbanken, naar meer en goed aangeduide openbare toiletten en naar fietspaden die duidelijk afgebakend zijn van het gemotoriseerde verkeer. We blijven ook de niet-digitale dienstverlening garanderen en bekijken hoe we voor het openbaar vervoer tickets te koop kunnen laten aanbieden in krantenwinkels, postpunten en buurtwinkels.

We vinden het even belangrijk om **kinderen, jongeren en jonge gezinnen** in Brugge te hebben en te houden. We willen dat ze graag in onze stad wonen, spelen, werken, naar school gaan, ondernemen, sporten, uitgaan, ontspannen, ontmoeten en organiseren. We proberen dit maximaal mogelijk te maken. [zie ook 7 en 13]

De **dagdagelijkse zorgen van mensen** zijn belangrijk. We erkennen dat een aantal mensen zich uitgesloten voelt, zich niet gehoord weet. We willen die mensen op het spoor komen en beluisteren. Anderen hebben het goed, maar zitten toch met vragen en bezorgdheden. Nog anderen rekenen op het lokale bestuur voor zaken waarvoor dat lokale bestuur niet bevoegd is. Het is juist dat er minder bakkers en buurtwinkels zijn, dat er een tekort dreigt aan huisartsen en tandartsen, dat er meer gezonde en aangepaste woningen nodig zijn, dat de bank- en postkantoren vandaag op een andere manier functioneren, dat er wachtlijsten zijn voor bijzondere jeugdzorg en ouderenvoorzieningen en dat zich problemen aan bruggen en wegen voordoen.

Als lokaal bestuur zijn we ons bewust van deze problematieken en helpen we mee zoeken naar ondersteuning en oplossingen waar mogelijk. Het lokaal bestuur heeft hierop een heel beperkte impact. We gaan wel mee op zoek naar oplossingen en we leggen duidelijk uit wat wel of niet mogelijk is of waarom een probleem niet opgelost geraakt. [zie ook 3, 7 en 12]

We gaan behoedzaam om met onze mensen, onze middelen en onze ruimte. Om ook het mentale welbevinden van de Bruggelingen te verzorgen, is het belangrijk dat we voldoende aandacht hebben voor **zingeving en spiritualiteit**. We erkennen de noodzaak aan plaatsen om dit te beleven en mensen die daarin voorgaan of begeleiden. We zijn ook overtuigd van de **nood aan stilteplekken en ontmoetingsplaatsen** in de stad en we zorgen ervoor dat we die plekken creëren en vrijwaren. [zie ook 14]

We zijn zorgzaam voor de open ruimte in en rond de stad. Maar we stellen ook alles in het werk om beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk aan te wenden. Zo moedigen we **gedeeld gebruik** van openbare gebouwen, scholen en religieuze gebouwen aan. Veel scholen stellen reeds hun sportinfrastructuur ter beschikking van sportverenigingen, maar er is nog veel meer mogelijk. In het kader van de uitvoering van het kerkenbeleidsplan zijn medegebruik en nevengebruik meest haalbaar voor verschillende kerkgebouwen. Dit opent concrete perspectieven voor verenigingen en organisaties die op zoek zijn naar accommodatie voor hun werking.

Verenigingen vervullen een cruciale rol in het sociale weefsel van de samenleving. Ook in Brugge zorgen ze met hun gemeenschapsvormende activiteiten voor verbinding. Het is heel belangrijk dat dit brede netwerk behouden blijft.

Het is dan ook nodig dat we in alle Brugse wijken en deelgemeenten voldoende gemeenschapsinfrastructuur hebben die door alle Brugse verenigingen kan gebruikt worden tegen een betaalbaar tarief. Per wijk moet bekeken worden welke publieke infrastructuur aanwezig is en kan opengesteld worden — waar nodig tegen vergoeding door de stad. Want het stadsbestuur kan niet overal zelf nieuwe wijkcentra of buurtzalen bouwen. Er is het patrimonium van de scholen. [zie ook 7] Er zijn ook de parochies die hun parochiezalen niet langer zelf kunnen onderhouden en beheren. Indien een parochiezaal een belangrijke rol speelt in de buurt en het verenigingsleven is het beter dat de stad een overeenkomst sluit met de kerkfabriek zodat de kerkfabriek de zaal niet laat verkommeren maar ter beschikking stelt van de verenigingen. Goede voorbeelden hiervan zijn de parochiezalen van Koolkerke en Zwankendamme.

Omdat verschillende zalen en gebouwen verouderd zijn en niet langer voldoen aan de normen en voorschriften zijn veel verenigingen in alle sectoren en doelgroepen actief op zoek naar andere accommodatie. Andere verenigingen wachten of en welke keuze de eigenaar van hun infrastructuur zal maken over het al dan niet verantwoord en toekomstgericht investeren in verouderd of onaangepast patrimonium. **Naar analogie van het subsidiereglement voor investeringen in sportinfrastructuur voorziet de stad een reglement om verenigingen te ondersteunen in het verwerven van accommodatie.** De basisprincipes zijn eigen inbreng en breed en gedeeld gebruik. De verantwoordelijkheid ligt bij de vereniging en het is de vereniging die zelf actief op zoek gaat naar middelen om het project te financieren. Het stadsbestuur verleent ondersteuning via subsidie bij het dragen van een lening- of huurlast. [zie ook 3, 11 en 12]

We staan voor **grote financiële uitdagingen**. We leven in sterk veranderde tijden en dit wordt vermoedelijk ‘het nieuwe normaal’. We hebben in de voorbije jaren een coronacrisis, een Oekraïne crisis en een energiecrisis doorgemaakt. Het spreekt voor zich dat dit enkel mogelijk was met extra inspanningen en investeringen vanuit de stad. We moeten ons voorbereiden op een samenleving waarin we permanent kunnen omgaan met dergelijke crisissituaties. **Dit vraagt een stedelijke organisatie die snel en wendbaar is, met betrokken werknemers die voluit, enthousiast en klantvriendelijk klaarstaan voor onze bewoners.** De test- en vaccinatiecentra in het Boudewijnpark en in B-park blijven daarvoor een inspirerend en aanstekelijk voorbeeld.

Dit betekent ook dat we als lokaal bestuur de komende jaren werk moeten maken van een (echt) **kerntakendebat**. Zo is er nood aan een **vastgoedstrategie**. Brugge is Werelderfgoedstad en veel monumenten vallen onder het beheer van het stadsbestuur. We blijven ons waardevol patrimonium koesteren en we dragen er zorg voor zodat we het kunnen doorgeven aan de volgende generaties. Daarnaast omvat de vastgoedportefeuille van de stad nog veel gebouwen die een nutsfunctie hebben. Dit neemt niet weg dat de vastgoedportefeuille geregeld doorgelicht en bijgesteld moet worden, niet in het minst omwille van de financiële en personele draagkracht van de stad. Om het vastgoedbeheer te optimaliseren, beogen we een sterkere visievorming en een vastgoedplan, willen we de conditiestaten van onze monumenten updaten en implementeren we innovatieve technieken om de duurzame zorg voor ons patrimonium te versterken.

We vinden dat het lokale bestuur steeds moet **faciliteren waar het kan en organiseren waar het moet**. De stedelijke administratie is een belangrijke partner voor het beleid. Samen met de aanverwante besturen (OCMW, politie- en brandweerzone, kerkbesturen, ziekenhuizen en satellietvzw's) waken we over een **integraal gezond financieel beleid** waarbij elke dienst mee verantwoordelijk is voor het zuinig en kostenbewust omgaan met overheidsgeld. We blijven een structureel evenwicht realiseren in ons meerjarenplan en we gaan jaarlijks na welk beleid mogelijk is in functie van wat financieel haalbaar is. We blijven maximale externe financiering zoeken en dit op Europees, federaal en Vlaams niveau. En we plannen op lange termijn, ook na de volgende beleidsperiode.

Onze stadsorganisatie heeft de laatste jaren grote sprongen voorwaarts gezet. **We blijven verder inzetten op een organisatie die ten dienste staat van de Bruggeling, door een klantgerichte aanpak.**

Als werkgever willen we ook aantrekkelijk blijven om nieuwe talenten aan te trekken. Onze stadsmedewerkers hebben zich als ware civil servants onderscheiden in moeilijke tijden zoals de coronacrisis. We konden toen op hen rekenen, onder meer om mondkapjes te bedelen en om het vaccinatiecentrum op te starten. Maar ook op andere momenten konden en kunnen we op hen rekenen. **We blijven inzetten op een stadsorganisatie waar de medewerkers de kans krijgen om zich te ontplooiën en op die manier bij te dragen tot het verder uitbouwen van onze stad.**

1. We blijven een veilige stad.

Autoluwe woonkernen, conflictvrije kruispunten, nabije politie

§ 1 Veiligheid is een basisrecht voor elke Bruggeling. Brugge is één van de meest veilige centrumsteden en dit zullen we behouden. Daarom blijven we er ook voor zorgen dat de politie van Brugge voldoende financiële werkingsmiddelen bekommt.

§ 2 De politie is dag en nacht beschikbaar voor de veiligheid van de Bruggelingen en de bezoekers. De politie blijft hierbij klantvriendelijk, zichtbaar en aanspreekbaar op het terrein — steeds onder het motto “bemiddelen waar het kan, handhaven waar nodig.”

§ 3 Het veiligheidsbeleid vertrekt van twee speerpunten: preventie en repressie. **We steunen de keuze voor een nabije politie in alle wijken en deelgemeenten.** De agenten zijn zichtbaar, ofwel te voet ofwel per fiets ofwel in de patrouillewagen. Indien nodig schakelen ze snel, bijvoorbeeld om in te grijpen bij de periodieke overlast in de stationsomgeving, in parken en uitgaansbuurten, rond de problematiek van transmigranten... Digitale wijkinspecteurs gaan ook in interactie met de bevolking om bescherming te bieden tegen digitale risico's. De lokale researchedienst wordt verder versterkt om veiligheids-, criminaliteits- en drugsproblemen aan te pakken.

§ 4 **We bouwen de bestuurlijke handhaving uit.** Door capaciteitsproblemen bij justitie zouden een aantal “kleinere” misdrijven niet meer vervolgd worden. Om een mogelijk klimaat van straffeloosheid in Brugge tegen te gaan, zetten we sterk in op de GAS mogelijkheden via de bestuurlijke handhaving. Wanneer de politie kleine criminaliteit en overtredingen vaststelt, volgt bestrafing met een geldelijke boete.

§ 5 De nieuwe brandweerkazerne — op een heel zichtbare locatie bij het binnenrijden van Brugge (Bevrijdingslaan) — wordt een nieuw baken van veiligheid voor de Bruggelingen en de bedrijven. De twee bestaande brandweerposten worden samengevoegd in één nieuwe, duurzame, centraal gelegen kazerne. Dit geeft extra garanties en flexibiliteit bij het uitrukken: alle manschappen worden samen gehuisvest en bovendien heel dicht bij het netwerk van autosnelwegen en het AZ Sint-Jan Brugge zodat de brandweer snel alle calamiteiten in Brugge kan bereiken.

§ 6 **Verkeersveiligheid en bereikbaarheid** blijven belangrijke aandachtspunten. We kiezen voor **forse investeringen**. Aan de voorkant van het station van Brugge komen een grote nieuwe voetgangers- en fietserstunnel en twee extra tunnels ter hoogte van de Vaartdijkstraat en de Unescorotonde. We vinden het belangrijk dat alle voetgangers en fietsers zich op een veilige manier kunnen verplaatsen. We kiezen voor een nieuwe Kruispoortbrug: de historische Kruispoort is bestemd voor fietsers en voetgangers en het gemotoriseerd verkeer gaat over een nieuwe brug. Aan de Gentpoort werken we de fietsonveilige oversteek weg met een nieuwe verkeersinrichting. Met de nieuwe Steenbruggebrug en een nieuwe Krakelebrug verbeteren we de mobiliteit en doorstroming op die plekken. In de Sint-Michielslaan willen we veiliger fietsverkeer via een extra ondertunneling van de sporen. Voor de gewestwegen is de heraanleg van de Astridlaan en de Gistelse Steenweg prioritair, met extra aandacht voor veilige infrastructuur voor fietsers en voetgangers. In Zeebrugge zal de bouw van de nieuwe sluis leiden tot een omvorming van de Kustlaan tot een groene laan voor de bewoners.

§ 7 Elke school verdient een verkeersveilige omgeving en veilige fietsroutes van en naar de school. De nieuwe veilige en verlichte fietsinfrastructuur doorheen Park Steevens in Sint-Kruis en Assebroek is een inspirerend voorbeeld. **We ondersteunen de scholen die een schoolvervoersplan willen opmaken en uitvoeren.**

§ 8 We investeren ook in de opmaak en uitvoering van **wijkmobiliteitsplannen** die inzetten op autoluwere wijken met een hoge verblijfskwaliteit en veel voorzieningen in de nabijheid. Bij de heraanleg van straten wordt dan de verkeersveiligheid en doorstroming bekeken op wijkniveau. Samen met de wijkbewoners, die hun wijk best kennen, maken de stedelijke diensten concrete plannen op hoe de verkeersleefbaarheid, de bereikbaarheid en de woonkwaliteit kunnen versterkt worden. Het doel is om in elke Brugse wijk meer aangename straten, schone lucht en veilig verkeer voor jong en oud te bekomen.

We besteden daarbij extra aandacht aan fietscomfort: we gaan voor fietscomfortstroken in uitgewassen beton tussen vlakke natuurstenen, zoals in de recent heraangelegde Nieuwe Sint-Annadreef. In de binnenstad gebeurt dit in nauw overleg met Unesco Werelderfgoed. We bekijken ook het goed stallen van fietsen en steps.

§ 9 **We ontmoedigen doorgaand verkeer en maken woonkernen en wijken meer autoluw.** We organiseren de kruispunten op zo een manier dat gemotoriseerd verkeer en fietsers zich maximaal **conflictvrij én comfortabel** kunnen verplaatsen. Sensoren aan de verkeerslichten kunnen zorgen voor een vlotter verkeer en minder uitstoot.

We werken de wandelknooppunten en fietsroutenetwerken nog meer uit en we beveiligen oversteekplaatsen. Zo zorgen we ervoor dat fietsers en voetgangers over de volledige spoorwegbedding in voorrang komen.

§ 10 **Bij de aanleg of heraanleg van voetpaden, fietspaden en wegen is maximale toegankelijkheid de voorwaarde.** Voor de fietsers zijn brede fietspaden en meer versmalde rijstroken belangrijk. 'Vierkant Groen' wordt voorzien waar het kan.

We kiezen steeds voor duurzame materialen en we zorgen voor een betere coördinatie tussen de verschillende aannemers die in een straat of wijk actief zijn. Na hun wegeniswerken, en vooral bij nutswerken, zien we er streng op toe dat het geheel veilig is. Bij boomverjonging of aanplant van nieuwe bomen letten we erop dat de voetpaden niet beschadigd worden door opkomende wortels. We zorgen er ook voor dat struiken en hagen tijdig en correct gesnoeid worden.

§ 11 We blijven bij De Lijn en de Vlaamse Regering aandringen op extra middelen zodat een volwaardig en toegankelijk openbaar vervoer in Brugge en alle deelgemeenten kan voorzien worden. Het gaat om extra investeringen in elektrische bussen, voldoende chauffeurs en haltes zodat elke bewoner zich vlot kan verplaatsen. De Lijn moet ook extra inspanningen leveren voor een veilig en bereikbaar openbaar vervoer voor de vele leerlingen.

Dit betekent ook dat De Lijn de Brugse investeringen voor een vlot openbaar vervoer overneemt. We denken onder meer aan de kleine, succesvolle elektrische shuttles in de Brugse binnenstad en aan de extra busverbindingen tussen de Brugse binnenstad en Lissewege, Zwankendamme en Zeebrugge. Dit alles wordt nu door de stad gefinancierd omdat De Lijn dit zelf niet meer kan. We onderhandelen hierover met De Lijn.

Daarnaast blijven we inzetten op een voldoende groot en kwalitatief aanbod van deelwagens, deelfietsen en laadpalen over het hele Brugse grondgebied. Voor personen met een verminderde mobiliteit wordt op niveau van de regio een nieuwe Minder Mobielen Centrale uitgebouwd.

§ 12 Voor de Brugse binnenstad behouden we de autoluwe zone. We gaan in overleg met alle betrokkenen over de vraag waar we de autoluwe zone kunnen uitbreiden — dit met respect voor de bereikbaarheid van de bewoners en hun bezoekers.

We werken alternatieve en comfortabele fietsroutes uit in de onmiddellijke omgeving van de autoluwe zone. Zo geraken fietsers vlot en snel op hun bestemming bij grote voetgangersdrukte.

We onderzoeken hoe we het zoekverkeer uit de binnenstad kunnen houden. We ontmoedigen het zoekverkeer door een slim verkeersgeleidingssysteem dat bezoekers vlot naar de parkeergarages en randparkings leidt.

We experimenteren ook met “bewonersparkeren” in de binnenstad.

Dit betekent dat alleen bewoners en hun bezoekers (familie, mantelzorgers... maar ook klusjesdiensten) nog bovengronds mogen parkeren in de binnenstad. In de poort- en winkelstraten voeren we op de parkeerplaatsen kortparkeren (shop&go) in. Bepaalde zones van de binnenstad, zoals de Dijver en de Rozenhoedkaai, worden heringericht waarbij doorgaand verkeer minder ruimte krijgt en de fietsers en voetgangers meer ruimte bekomen. We zorgen steeds voor flankerende maatregelen.

In de deelgemeenten volgt een evaluatie van de huidige blauwe zone en bekijken we waar de blauwe zone moet uitgebreid worden zodat bewoners en hun bezoekers voldoende parkeerplaatsen hebben.

§ 13 **Samen met de handelaars en horeca onderzoeken we hoe we de stedelijke distributie kunnen verduurzamen.** Dat is mogelijk door de realisatie van distributiedepots aan de rand van de binnenstad zodat de laatste kilometers van de toelevering van de winkels en handelszaken op een meer duurzame manier kan verlopen in plaats van met vrachtwagens.

§ 14 Om het veiligheidsgevoel van mensen nog te verhogen, is het zinvol om nog meer te investeren in inrichting en onderhoud van de publieke ruimte en de infrastructuur.

§ 15 In een zorgzame buurt voelt men zich veiliger. Goed nabuurschap en buurtnetwerken dragen daartoe bij. De stad ondersteunt maximaal initiatieven die burgerparticipatie, sociale controle en sociale cohesie versterken: buurtwerking, buurtcheques...

2. We blijven gastvrij.

Leefbare stad en draagkracht voor toerisme

§ 1 Van de 8,3 miljoen bezoekers in 2023, waarvan 6,1 dagjesmensen, kwam meer dan de helft uit het buitenland. Toerisme draagt ontegensprekelijk bij tot economische groei. Zo werd de totale omzet uit het toerisme voor Brugge in 2023 op meer dan een half miljard euro geraamd.

Maar toerisme is meer dan economie. Reizen verandert mensen. Reizen verandert ook de plaatsen die ze bezoeken en de lokale gemeenschappen die deze plekken bewonen. Een bestemming moet dus aandacht hebben voor de beleving van de bezoeker maar ook voor de plek zelf, de eigenheid ervan, de gastheren en de inwoners.

§ 2 Recent onderzoek toont aan dat driekwart van de inwoners van Brugge het te druk vindt in het stadscentrum en zich in zijn of haar comfort en mobiliteit beperkt voelt. Desondanks geeft bijna drie kwart van de bewoners ook aan door het toerisme een fiere inwoner van Brugge te zijn en aan anderen te willen vertellen wat de stad te bieden heeft.

§ 3 We zijn ons hiervan bewust en namen al maatregelen om een evenwicht te vinden tussen het aantrekken van bezoekers enerzijds en het verbeteren van de kwaliteit van het toerisme en het beschermen van de leefbaarheid van de stad anderzijds.

Nu is er nood aan een nog meer concreet en duurzaam toeristisch plan dat inspeelt op de verwachte toename van het massatoerisme en tegelijk de woonfunctie en het lokale ondernemerschap in Brugge beschermt.

We zoeken ook naar oplossingen — lees beperkingen — voor de overlast en verkeershinder die raamverkoop en het bijhorende afval met zich meebrengen.

§ 4 Het toerisme **beter spreiden** kan via andere seizoensgebonden evenementen, **via actieve promotie van het verblijfstoerisme en via een specifiek aanbod van routebeschrijvingen in Brugge en het Brugse Ommeland**. Een kwalitatief aanbod voor individuele reizigers, verblijfstoeristen en zakentoeeristen biedt kansen voor die bezoekers die andere wensen hebben dan groepen. Het aantrekken van **alternatieve vormen van toerisme** zoals campertoerisme (in Sint-Pieters en aan het strand van Zeebrugge), jeugdtoerisme (met kampplaatsen en jeugdhotels) en agrotourisme is een realistische uitdaging. **Het gastronomische aanbod** van Brugge kan nog breder ingezet worden als een toeristische troef.

§ 5 **We behouden de selectieve hotelstop in de binnenstad.**

We steunen de concrete plannen om hotels (meer dan 100 kamers) te realiseren in de onmiddellijke nabijheid van de binnenstad.

We behouden eveneens de vakantiewoningenstop in de binnenstad, samen met de sterke beperkingen in de Brugse rand. Zo niet worden teveel woningen omgevormd naar vakantiewoningen, met overlast voor de omwonenden. Er komen ook extra maatregelen op de kamers die via Airbnb verhuurd worden. Deze moeten vergund zijn: illegale Airbnb's worden gesloten. Zo beschermen we mee de huizenmarkt en houden we wonen betaalbaar.

§ 6 **De inkomhal van het station van Brugge is de inkom van de stad en voor veel bezoekers ook hun eerste indruk van de stad, bij aankomst met trein of bus.** Maar de NMBS verplaatste de dienstverlening in het station van Brugge van de inkomhal naar de andere kant van het stationsgebouw — kant Sint-Michiels — en zal de loketten in de inkomhal niet langer gebruiken. Het station is voor bewoners en bezoekers evenwel een belangrijk trefpunt. De inkomhal borg ook verschillende functies: loketten, ticketautomaten, toiletten, bagagekluisen, wachtruimte voor trein of bus, en voorheen ook nog stationsbuffet, fietsenstalling en informatielokaal. Het is belangrijk dat die verschillende voorzieningen gewaarborgd blijven, ook voor de vroege en late passant, pendelaar en reiziger. **We willen dan ook dat de inkomhal ook in de toekomst haar aangename en gastvrije karakter behoudt en dat alle voorzieningen minstens behouden en zelfs aangepast en uitgebreid worden.**

Ook aan de kant van het centrum is een plaats nodig waar mensen terecht kunnen voor reisinformatie en voor de aankoop van vervoersbewijzen. NMBS kan het huidige kantoor van VisitBruges innemen om er haar dienstverlening te organiseren voor de bezoekers die het station vanuit de kant van het centrum binnenkomen. VisitBruges kan in de inkomhal een toeristisch kantoor inrichten, aangevuld met een **toeristische winkel met merchandising en streekproducten** die de bezoeker zin en smaak doen krijgen in de stad die hij zal verkennen of net verkend heeft. Op die manier kan de inkomhal ook een gastvrije wachtruimte blijven en daar horen ook de toiletten, de bagageruimten en een stationsbuffet bij.

§ 7 Omtrent het cruisetoeerisme is er reeds een beperking van een maximum aantal cruiseschepen dat per dag in Zeebrugge aanmeert. We behouden dit aantal. Er wordt gestreefd om cruises te laten aanmeren in de kalmere periodes en in de midweeks, niet in het weekend. We gaan in gesprek met de sector om dit bij te sturen. We onderzoeken ook de mogelijkheid om een heffing op te leggen op autocars die cruisetoeeristen naar Brugge brengen (een heffing per cruisetoeerist).

Vanaf 2026 zullen cruiseschepen in Zeebrugge groene elektriciteit kunnen afnemen wanneer ze aangemeerd liggen (de zogenaamde walstroom). We voeren dit in Zeebrugge vier jaar eerder in voor dit in heel Europa verplicht wordt.

§ 8 We betrekken de lokale gemeenschappen beter bij de planning van toeristische activiteiten. Dit kan via overlegmomenten waarbij het beleid de feedback meeneemt en ook toeziet op permanente evaluatie.

§ 9 De vernieuwde invulling van de eindejaaractiviteiten in Brugge (Wintergloed) werd gesmaakt en we willen dit verder kwalitatief uitbouwen: de lichtbelevingswandeling, gezellige winterbars, twee kerstmarkten... en dit alles met mooie sfeerverlichting. Brugge op z'n mooist!

3. We blijven strijden tegen armoede.

Automatische toekenning van premies op basis van inkomen

§ 1 **We spannen ons in om armoede te detecteren, we willen voorkomen dat mensen in armoede belanden en we willen mensen in armoede versterken.** We bestrijden armoede op een structurele manier door de oorzaken van armoede aan te pakken binnen alle bevoegdheden en alle niveaus: inkomen, wonen, onderwijs, welzijn... **We geven daarbij prioriteit aan de strijd tegen kinderarmoede.**

We bieden de nodige ondersteuning aan mensen in armoede op maat van hun mogelijkheden en talenten. We werken hiervoor samen met mensen in armoede en hun organisaties. **We betrekken de armoedeverenigingen bij het beleid.**

§ 2 **Om te vermijden dat mensen verder in armoede geduwd worden door snel oplopende schulden is een duidelijk beleid rond onbetaalde facturen en schuldbemiddeling noodzakelijk. We wijzen mensen zo snel mogelijk de weg naar schuldbemiddeling zodat dit in een vroeg stadium kan aangeboden en opgestart worden. Daartoe moet de capaciteit van de bevoegde diensten versterkt worden.**

§ 3 **We moedigen mensen in armoede aan om actief te zijn of te worden in het verenigingsleven.** We nodigen verenigingen ook aan om gastvrij te zijn voor mensen in armoede. We beschouwen de vertegenwoordigers binnen Brugge Dialoogstad als de partners om dit beleid verder vorm te geven.

§ 4 We zetten verschillende premies efficiënter in door ze automatisch toe te kennen op basis van inkomen. Brugge kent al veel voordelen voor kwetsbare inwoners: het Brugs Menswaardig Inkomen, de borstvoedingspremie en babykaart voor eersteleeftijdsmelk, surpluspremie voor mantelzorgers met Verhoogde Tegemoetkoming in de ziekteverzekering (VT), de UITPAS, de opknappremie...

§ 5 We voegen de welzijnsverenigingen SPOOR en SAS (nu bij OCMW-Mintus) toe aan het lokaal sociaal beleid in het kader van de verdere integratie van OCMW en stadsbestuur (sinds 1 januari 2019).

Vereniging SPOOR (Samenwerking rond Preventie in het kader van Opvoeding en Onderwijs Regio Brugge) wil in samenwerking met de welzijns- en onderwijssector kinderen en jongeren maximale kansen geven in hun ontwikkeling door enerzijds ouders en opvoeders en anderzijds kinderen en jongeren te ondersteunen.

Vereniging 't SAS organiseert hulp- en dienstverlening voor kansengroepen met specifieke aandacht voor dak- en thuislozen.

4. We blijven ijveren voor betaalbaar wonen.

Wooncoöperatie speelt in op eigentijdse woonbehoeften

§ 1 Iedereen heeft recht op kwaliteitsvol en betaalbaar wonen in de buurt. Lokale besturen zijn best geplaatst om de woonproblematiek gecoördineerd aan te pakken en concrete en haalbare oplossingen uit te werken. Hierbij wordt voorzien in een voldoende aanbod aan sociale huurwoningen, afgestemd op de lokale noden en met oog voor de huisvestingsbehoeften van preciaire doelgroepen.

§ 2 Eén op drie Bruggelingen huurt een woning. **We blijven streven naar kwalitatieve, gezonde, energiezuinige, duurzame en betaalbare (huur)woningen.** Er is ook nood aan verschillende types woningen: voor alleenstaanden, voor eenoudergezinnen, voor jonge koppels, voor gezinnen met schoolgaande kinderen...

Eigenaar-verhuurders die niet in orde zijn met de regelgeving riskeren een sanctie via een GAS-boete. Ook kotbazen worden beboet wanneer studentenwoningen ondermaats zijn. **Wie er recht op heeft, moet terecht kunnen in een sociale woning. Wie erop wacht, moet maximaal worden geïnformeerd, ondersteund en ontzorgd bij de toekenning van premies.**

§ 3 **We zorgen voor een sluitend mechanisme waarbij Brugse daklozen acuut onderdak krijgen en waarbij we alert zijn voor het aanzuigefect van andere steden.**

We realiseren dit door het aantal noodwoningen te verhogen tot 76 (dat is de behoefte zoals die door Vlaanderen wordt ingeschat) en we zorgen voor een gevarieerd aanbod zodat we ook voldoen aan de noden van gezinnen met kinderen.

De nachtopvang moet zich aanpassen aan de noden en de capaciteit moet volledig benut worden.

We breiden het aantal sociale woningen uit: we stimuleren woonmaatschappij Vivendo om bij herbouw te verdichten en om een extra inspanning te leveren door woningen bij te bouwen voor gezinnen met schoolgaande kinderen. We geven bouwgronden en gebouwen in erfpacht aan een **wooncoöperatie die kan inspelen op de eigentijdse woonbehoeften van de Bruggelingen**. In een coöperatie is men samen eigenaar. Voor gezinnen en alleenstaanden die net tekort komen om op zelfstandige basis een woning te kopen, kan de coöperatie een oplossing zijn om toch een eigen woning te verwerven. Via het vergunningenbeleid zetten we in op woningen die tot het betaalbare segment behoren.

§ 4 We faciliteren en ondersteunen nieuwe vormen zoals co-housing (ook voor ouderen), zorgwonen, tiny houses en assistentiewoningen. Juridische hinderpalen moeten weggewerkt worden. We focussen hierbij op de stedelijke reglementen. Een **nieuwe bouwcode** moet onze stad robuust houden voor de uitdagingen van morgen. En aan de hand van een op te richten **kwaliteitskamer** zorgen we ervoor dat we op een vernieuwende wijze omgaan met onze stedelijke groei. De symbiose tussen een nieuwe set aan ontwikkelingslijnen en nieuwe vormen van begeleiding zal ongetwijfeld een stimulans zijn voor nieuwe woonvormen, nieuwe typologieën en verrijkende architectuur.

§ 5 We hebben oog voor de huisvestingsbehoeften van preciaire doelgroepen. Woningen moeten ook aangepast zijn aan verschillende zorgnoden. Dit biedt mensen meer kansen om de zelfstandigheid te bewaren en te blijven wonen in de vertrouwde omgeving. We werken een lokaal reglement uit dat ontwikkelaars van nieuwe groepswoningbouwprojecten verplicht om op de gelijkvloerse verdieping alles — ook het privatieve gedeelte — te ontwerpen in functie van mensen met een beperking.

§ 6 Burgers moeten nog meer begeleid worden bij het aanvragen van een bouwpremie, wat vaak een complex gegeven is. Een **klantbegeleider** van het woonloket kan ontzorgend, adviserend en informerend bijdragen tot een goed geoliede administratie. We geven advies op maat omtrent klimaatneutrale, energiezuinige en innovatieve bouw(materialen). **We zetten ook verder in op creatieve en informatieve dienstverlening**, zoals het reeds gerealiseerde Woonmagazine.

§ 7 In de steeds veranderende wooncontext kan een **stadsontwikkelingsbedrijf** inspelen op de noden en de wensen van de vastgoedsector en van de inwoners, met name nieuwe, duurzame én betaalbare woonvormen. Hierbij is het belangrijk om de knip op de stadsbeurs te bewaken. Een stadsontwikkelingsbedrijf neemt daarin een belangrijke taak op en de piste van *voorverkooprecht* aan inwoners en jonge gezinnen kan hierop inspelen.

§ 8 **Ouders van wie de kinderen het huis uit zijn, hebben vaak op oudere leeftijd een grote woning waarvan veel kamers en ruimtes niet benut worden. Vrijstaande kamers kunnen gebruikt worden door studenten of door starters. We stimuleren dit met een aanmoedigingspremie.**

§ 9 **We voeren een duurzaamheidstoets in bij elke opstart van nieuwbouw- en renovatieprojecten.** Een begeleid traject met een duurzaamheidstool ter ondersteuning van bouwprojecten kan soelaas bieden. Een **woonbeleidsmedewerker** maakt een duurzaamheidsreflex bij nieuwe bouwaanvragen of aanvraag van een renovatiepremie. Samen met de aanvrager (bouwheer, architect, bouwpromotor of burger) scant hij de markt, op zoek naar de meest betaalbare en efficiënte energie voor de burger. Een stadsmedewerker houdt de aanvrager dan een spiegel voor door hem vooraf over het duurzaamheidsaspect te laten nadenken.

Ook bij de zogeheten conformiteitsattesten, die bij elke herverhuring verplicht zijn in Brugge, kunnen duurzaamheidsaspecten zinvol zijn. Zo kunnen zonnepanelen de waarde van een eigendom verhogen en er kan steeds een extra overeenkomst gesloten worden met huurders om de winst van deze energiebron te delen.

§ 10 **Betaalbaar wonen doen we samen.** Binnen een kwalitatieve woonomgeving zetten we naast het patrimonium ook in op de nodige ademruimte. Dit doen we aan de hand van een **visie op onze waterrijke stad** en een **open ruimte beleidsplan**. Samen kunnen we ook de klimaat- en energie-uitdagingen aan. Zo maken we werk van een **methodiek voor het stimuleren van gebruiksdaken**. Daken — en zeker platte daken — kunnen immers een essentiële rol spelen, onder meer energiewinning. Deze energiewinning kan via deelsystemen en energiecoöperaties aangeboden worden aan wie niet zelf hierin kan investeren.

§ 11 Betaalbaar wonen stimuleren we ook door een **nabije stad** te blijven — alle basisbehoeften op maximum 15 minuten afstand. Door de uitrol van het ambitieuze **beleidsplan ruimte Brugge** blijven we werken aan een doordachte spreiding van wonen, werken, scholen, open ruimte, speelpleinen, ontmoetingsplekken, natuur...

§ 12 We blijven **ruimtelijk maatwerk** hanteren om de gewenste en kwalitatieve leefomgeving te creëren. Zo zetten we actief in op transformatieplekken als het Kaaidistrict, maar we hanteren ook maatwerk voor een eigentijds (wereld)erfgoedbeleid in de binnenstad en in Lissewege. Dat betekent dat we ruimtelijke keuzes maken maar ook opteren voor innovatie en technologische ontwikkelingen. Op die manier verzoenen we oud en nieuw.

5. We blijven sportief.

Innovatiecampus Sport Vlaanderen Brugge met basketbalhal

§ 1 We creëren een stadsomgeving die aanzet tot sporten en bewegen door sportlocaties in de stad te ontwikkelen, te exploiteren of te laten exploiteren of te ondersteunen. Zo zorgen we ervoor dat elke Bruggeling altijd vlakbij een kwaliteitsvolle, aangename en veilige sportlocatie woont. Want ook sporten verbindt mensen met elkaar.

§ 2 **We investeren verder in (renovatie van) sportinfrastructuur:** de oudere sporthallen Tempelhof (Sint-Pieters) en de Landdijk (Zeebrugge) ondergaan een grondige renovatie en het kleedkamercomplex op de Gulden Kamer (Sint-Kruis) wordt vernieuwd. We investeren verder in kunstgrasvelden voor voetbal en krachtbal in Sportpark 'De Watertoren' en in Brugge Noord (Zeebrugge, Koolkerke, Dudzele en Lissewege). Een LED-campagne moet ervoor zorgen dat alle voetbal- en krachtbalploegen ten allen tijde aan de verscherpte keuringsnormen voor veldverlichting voldoen. Na de oplevering van sporthal Scharphout in Lissewege zal ook Sporthal Koolkerke gerealiseerd worden. De Oude Stelplaats van De Lijn (Assebroek) wordt verder ontwikkeld voor Urban Sports. Met groenruimte, zitbanken en vrij toegankelijke buitensportvelden groeien onze stedelijke sportparken verder uit tot ontmoetingsplekken voor de buurt.

§ 3 **Het masterplan Sport Vlaanderen Brugge wordt uitgewerkt tot een innovatiecampus mét een basketbalhal voor Avanti Brugge.**

§ 4 **We ijveren voor een doorbraak in de stadiondossiers van Club Brugge (op Olympia) en van Cercle Brugge (ter hoogte van de Sint-Pietersplas aan de Blankenbergse Steenweg).**

§ 5 We spelen verder in op opportuniteiten voor een (tijdelijke) sportinvulling of herbestemming van leegstaande gebouwen. En **we blijven scholen aanmoedigen om hun infrastructuur naschools open te stellen**. Op die manier garanderen we passende sportinfrastructuur voor elke sportaanbieder.

§ 6 **We spannen ons verder in voor een sportieve publieke ruimte**: we ontwikkelen Kunstpark Knapen tot een **urban sport-site**, op het oude rangeerstation in Sint-Michiels komt een **wildspeel- en avonturensportsite** en aan Sint-Pietersplas realiseren we recreatieve fietsinfrastructuur zoals een **bikepark**. Ook voor de kazerne van Sint-Kruis onderzoeken we een gedeeltelijke invulling voor sport. Verder heeft de **restruimte onder bruggen, langs treinsporen en langs waterlopen** heel wat potentieel voor beweegroutes, urban sports en nieuwe(re) vormen van sport.

§ 7 **We realiseren in elke deelgemeente een zitbankenroute. Op die manier is wandelen voor iedereen mogelijk.**

§ 8 **We omkaderen een routenetwerk voor lopen en fietsen, met vaste instappunten bij de stedelijke sportdomeinen en met faciliteiten zoals douches, sanitair en bikewashes**. We stimuleren het gebruik van bestaande **buitensportinfrastructuur**. We waarderen de infrastructuur op en installeren slimme uitleensystemen. Een **interactieve sport- en beweegkaart** brengt de sportinfrastructuur in beeld en biedt elke Bruggeling zicht op de sport- en beweeginfrastructuur in de buurt.

§ 9 We vinden een grondige restauratie van het **zwembad Jan Guilini** noodzakelijk en investeren we verder in het **Interbad**. We streven naar een structurele openstelling van het **marinezwembad** in Zeebrugge. Omtrent **open zwemwater** blijft het **openwaterzwemmen in de binnenstad** blijft een vaste waarde in het zomersportaanbod van de stad. De zwemzone aan de Coupure blijft. We onderzoeken de mogelijkheden voor zwemmen, SUP en kajak in de **Langerei**.

We zetten verder in op de ontwikkeling van een **zwemzone aan de Sint-Pietersplas**, die in 2026 geopend moet worden. Bestaande zwemzones aan de Koude Keuken en Damse Vaart blijven een prioriteit voor onze Brugse zwemverenigingen. De wetgeving rond openwaterzwemmen evolueert gunstig en moet de exploitatie van die zwem- en recreatiezones optimaliseren en toegankelijker maken.

§ 10 We zien groeimogelijkheden in het verder uitwerken van **sport- en beweegkansen op maat**. We leiden de Bruggeling maximaal toe naar een passende sport- en beweegvorm en hebben extra aandacht voor doelgroepen die de weg naar sport moeilijker vinden.

Een gericht aanbod voor ouderen garandeert een leven lang bewegen. Via de verdere uitrol van UiTPAS voeren we een gericht ondersteuningsbeleid voor mensen met verhoogde tegemoetkoming. Een **digitale sportzoeker** moet beter zicht geven op vraag en aanbod. Samen met de Brugse hogescholen zetten we innovatieproeftuinen op.

§ 11 In 2025 en 2027 zijn we opnieuw startstad van **De Ronde van Vlaanderen. Ook na 2027 willen we dit sportevenement in Brugge houden**. Evenementen als de 'Great Bruges Marathon', 'Dwars door Brugge' en de 'Triatlon van Brugge' blijven sportieve hoogdagen. We halen evenementen zoals het 'Street Sports & Urban Culture Festival' en 'City Mountainbike' naar Brugge om het imago van Brugge als dynamische en innovatieve sportstad luister bij te zetten en om nieuwere sporten in onze stad een boost te geven.

We dingen ook mee naar de titel van Europese Sport(hoofd)stad.

§ 12 Een performant **ondersteuningsbeleid** moet lokale aanbieders en partners stimuleren om kwalitatieve sport- en beweegkansen te blijven ontwikkelen. We begeleiden de Brugse sportverenigingen bij het zoeken naar sportlocaties, de uitbouw en promotie van hun aanbod en mogelijke financiële ondersteuning. We verlagen de administratieve lasten bij het aanvragen van subsidies door de ontwikkeling van een **subsidieplatform vrije tijd**. Via bijscholingen en begeleidingstrajecten zorgen we voor verdere professionalisering. We zetten Brugse sporthelden in als ambassadeurs.

6. We blijven de haven verder uitbouwen.

Nood aan autogarages, afleveringscentra, waterstofterminal en nieuwe zeesluis

§ 1 De haven van Zeebrugge is voor de stad Brugge de poort op de wereld en voor de regio Brugge een economische motor. In 2022 is de haven van Zeebrugge gefusioneerd met de haven van Antwerpen.

De 'Port of Antwerp-Bruges' (POAB) is de tweede belangrijkste haven van Europa (na Rotterdam). Ze is voor 20% eigendom van de Stad Brugge en voor 80% eigendom van de Stad Antwerpen.

Voor ons is de fusie geslaagd: het havenbedrijf is sterk geprofessionaliseerd, met vertegenwoordigingen in het buitenland en toekomstgerichte participaties in buitenlandse havens. De haven van Zeebrugge is gespecialiseerd in de RO/RO trafiek met Groot-Brittannië, Ierland, de Scandinavische landen en het Iberische schiereiland. Dit is van groot belang, want door deze trafiek blijven heel wat vrachtwagens weg van onze snelwegen.

§ 2 De haven van Zeebrugge is ook de eerste haven ter wereld voor import en export van nieuwe voertuigen. Deze voertuigen nemen evenwel heel wat plaats in. **Voor de verdere groei van deze sector is het noodzakelijk om (al dan niet geautomatiseerde) autogarages te bouwen. We moeten dit faciliteren** zodat deze autogarages zo snel mogelijk kunnen gerealiseerd worden. Dit is belangrijk omdat deze sector voor veel tewerkstelling zorgt.

§ 3 De nieuwe voertuigen zullen niet in de garage opgehaald worden maar in **afleveringscentra** waar ook de laatste accessoires ingebouwd worden. **We moeten al het mogelijke doen om dergelijke centra op ons grondgebied te laten bouwen. Daartoe is bijkomende bedrijfsruimte nodig.**

§ 4 De haven van Zeebrugge is bijzonder belangrijk voor de energievoorziening van ons land, maar ook van een belangrijk deel van West-Europa. De LNG-terminal is essentieel voor de acceptatie van gas dat uit de hele wereld komt, maar **in de voorhaven is het noodzakelijk dat Fluxys zo snel mogelijk een terminal kan bouwen voor de acceptatie van groene waterstof of zijn vloeibare derivaten (ammoniak, methanol of methaan)**. Zeebrugge moet op korte termijn de Groene Energie-hub voor West-Europa worden.

§ 5 We dringen aan dat de **bouw van de nieuwe zeesluis** in de heel nabije toekomst kan beginnen. Deze nieuwe sluis zorgt voor een nieuwe toegang tot de achterhaven en verzekert de permanente bereikbaarheid van de haven. Bewoners die hun woning in de Stationswijk in Zeebrugge wensen te verkopen, moeten daarvoor een eerlijke prijs krijgen. De overheid kan deze woningen verhuren tot na de afwerking van de nieuwe sluis en ze daarna weer verkopen.

§ 6 Naast de economische aspecten van de haven moeten het stadsbestuur en de POAB oog hebben voor de nadelige effecten van de haven op de leefomgeving. Daarom zijn de **bouw van de tunnel onder de sluis, de aansluiting op de N31 en de aansluiting op de Isabellalaan** zo belangrijk. Deze ingrepen maken het mogelijk om de Kustlaan door het dorp van Zeebrugge om te vormen tot groene laan voor de bewoners.

Voor de werkgelegenheid in de haven is het belangrijk dat de werknemers kunnen gebruik maken van een **efficiënte havenbus** en **goede en veilige fietsverbindingen**.

§ 7 Ook de vervuiling door schepen moet aan banden gelegd worden. **POAB moet zo snel mogelijk de cruiseterminal, de containerterminal en later ook de autoterminals voorzien van walstroom**. Daardoor kunnen de schepen, wanneer zij aan de kade liggen, hun motoren op elektriciteit laten werken.

§ 8 **Tenslotte moeten het stadsbestuur en POAB samen plannen maken voor de toekomst op lange termijn en de haven verder uitbouwen in zee.**

7. We blijven investeren in de jeugd via het onderwijs.

Zwemlessen en buitenschoolse opvang financieren

§ 1 Brugge is een echte onderwijsstad, met een sterke bovenlokale aantrekkingskracht. Leerlingen en leraren dragen bij aan een levendige, jonge en toekomstgerichte stad. Het is belangrijk dat onderwijsinstellingen hun verankering in Brugge kunnen versterken. We denken aan de nieuwe of vernieuwde onderwijsinfrastructuren van Howest, KU Leuven, VIVES en VTI in de deelgemeenten en recent ook Sint-Andreas Brugge in de binnenstad.

Via het onderwijs kunnen we meer investeren in de jeugd. Dat is een belangrijke beleidskeuze. **We subsidiëren de zwemlessen en financieren de buitenschoolse opvang.** Zwemmen is een levensnoodzakelijke vaardigheid die elk kind moet kunnen aanleren en beheersen. Via de buitenschoolse opvang ondersteunen we kinderen, jongeren en gezinnen.

§ 2 Het ‘Huis van het Kind’ moet verder uitgebouwd worden.

§ 3 **De secundaire scholen en de hogescholen hebben behoefte aan een aanspreekpunt of ankerfiguur bij de stad, naar het model van de brugfiguren in het basisonderwijs.** Er is overigens nood aan nog meer brugfiguren zodat meer scholen beroep kunnen doen op dit ondersteuningsaanbod.

§ 4 **De schepen van onderwijs is ook bevoegd voor flankerend onderwijsbeleid en ‘Brugge Studentenstad’.**

§ 5 **De stedelijke dienst onderwijs werkt een visie uit voor het stedelijk basisonderwijs.** De dienst bekijkt ook de hoge infrastructurele kosten voor het stedelijk onderwijs.

§ 6 Flankerend onderwijsbeleid is een belangrijk instrument om de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren. We vinden het belangrijk dat alle kinderen gelijke kansen krijgen, ongeacht hun sociale, economische of culturele achtergrond. Via extra ondersteuning en huiswerkbegeleiding vangen we dit op en voorkomen we ook dat jongeren de school voortijdig verlaten zonder een diploma te behalen.

We pleiten voor het samenbrengen van de dienstverlening van welzijnsvereniging SPOOR en de dienst flankerend onderwijsbeleid.

§ 7 In het kader van gedeeld gebruik onderzoeken we **hoe de stad ondersteuning kan bieden bij het praktische verloop van het verhuur van schoolgebouwen.**

We beogen een structurele oplossing voor SNT en Academie Brugge DKO die kampen met capaciteitsproblemen. Er is ook expositieruimte voor studenten nodig.

We faciliteren het kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs zoveel als mogelijk. We beogen ook structurele samenwerking met externe organisaties, onder meer voor de educatie van laaggeschoolde of kansarme volwassenen.

8. We blijven energiek, milieubewust en klimaatvriendelijk.

Verdere uitbouw van stadslabo, stadshubs en klimaatplan

§ 1 We blijven investeren in de uitbouw van ons eigen **stadslabo**, als kloppend hart van ons milieubeleid. De professionele werking ervan stelt ons in staat snel en efficiënt te sleutelen aan een meetbaar milieubeleid, gericht op de gezondheid van alle Bruggelingen. Als centrumstad stellen we deze expertise ook ter beschikking van de ons omliggende steden en gemeenten. Hiermee kunnen we blijven werken aan een continue verbetering van de lucht- en waterkwaliteit en aan een vermindering van de geluidsoverlast. We bouwen de monitoring van deze luchtkwaliteit verder uit via een fijnmazig netwerk van meettoestellen voor luchtkwaliteit en geluid.

§ 2 Via één of meerdere **logistieke stadshubs** bundelen we het transport van goederen en we brengen die goederen efficiënt en emissievrij in de binnenstad. In de hub worden deze producten gebundeld per adres of route. Door het samenvoegen en optimaliseren van goederenstromen ontstaat een duurzaam transport met minder uitstoot en vrachtverkeer.

§ 3 Ook de **kwaliteit van onze waterlopen** ligt ons nauw aan het hart. We moedigen het zwemmen in open water aan, dus we blijven werken aan een goede kwaliteit van onze eigen wateren en aan een goede relatie met De Vlaamse Waterweg voor de bovenlokale wateren.

§ 4 De stad ontwikkelde de voorbije legislatuur een **klimaatplan met impact**. We rollen dat plan verder uit. We realiseren een stevige, goed uitgebouwde en performante **one-stop-shop**, waar de Bruggelingen terecht kunnen met al hun vragen rond renovaties en klimaatvriendelijke ingrepen aan hun woning. Specifieke aandacht gaat naar bewoners van appartementsgebouwen en naar clustervorming. We voorzien voldoende middelen voor deskundig en opgeleid personeel, doelgroepgerichte sensibilisering en objectieve communicatie.

§ 5 We onderzoeken de mogelijkheden van **windenergie op eigen gronden**, om daarmee eigen gebouwen en geaffilieerde organisaties — zoals woonmaatschappij Vivendo — van stroom te voorzien. Ook willen we — naast het windplan — een visie ontwikkelen rond de uitrol van **kleine windturbines**.

§ 6 **We vereenvoudigen en versnellen de vergunnings- en uitvoerings-trajecten voor duurzame ingrepen**. We blijven ook de slechtst geïsoleerde woningen en sociale huisvesting prioritair aanpakken, met ontzorgingstrajecten door eigen medewerkers en/of externe organisaties.

§ 7 We creëren één of meerdere **laadpleinen**. Een bestaande parking wordt een ‘energiecentrale’ die onmiddellijk kan ingezet worden bij lokale of bovenlokale elektriciteitstekorten. De netwerkflexibiliteit ontstaat door hernieuwbare energieproductie met energieopslag via zowel stationaire batterijen als batterijen van elektrische wagens, in combinatie met een slimme sturing en laadpalen. Interessante locaties hiervoor zijn de parking aan de Lodewijk Coiseaukaai, parking Daverlo en de randparkings.

§ 8 Betrokkenheid van burgers en lokale verenigingen is nodig om echte verandering tot stand te brengen. We ondersteunen samenwerkingsverbanden en stimuleren burgerparticipatie in het lokale klimaatbeleid. We moedigen coöperaties van betrokken bewoners, verenigingen en bedrijven aan die gezamenlijk investeren in hernieuwbare energieprojecten.

§ 9 Via de afvalenergiecentrale IVBO blijven we verder werken aan een voor de klant eenvoudig, efficiënt en schoon **afvalbeleid**. We willen de goede sorteerder nog beter bedienen en een pilootproject organiseren om het gescheiden afval in te zamelen in containers (verschillende maten, afgestemd op de behoeften en de woonruimtes). Na evaluatie van dit pilootproject en eventuele bijsturing rollen we dit systeem van Diftar (containers met gedifferentieerd tarief voor de verschillende fracties: rest en GFT) uit over de hele stad. De stad Brugge neemt als voorzitter van IVBO de trekkersrol op voor de regio. We ondersteunen IVBO bij de vernieuwing van de verbrandingsoven én het warmtenet.

§ 10 We zorgen er voor dat alle glas- en afvalcontainers in de deelgemeenten en in de binnenstad maximaal ondergronds komen, ook in de hoofdwinkelstraten. Ondergrondse afvalcontainers hebben een grotere capaciteit en daardoor zullen overvolle afvalmanden uit het straatbeeld verdwijnen.

9. We blijven ondernemen.

Bedrijvige kernen, lokale verankering, ondersteuning voor starters en landbouwers

§ 1 **We versterken de dienst lokale economie en creëren een duidelijk aanspreekpunt voor ondernemers en KMO's in de deelgemeenten. Want ook in de deelgemeenten blijft het belangrijk om in te zetten op basisvoorzieningen en detailhandel en om er een aanspreekpunt te hebben.**

§ 2 We blijven inzetten op **bedrijvige kernen, zowel in de binnenstad als in alle deelgemeenten**. Door een uitgebreide communicatie en samenwerking met horeca-uitbaters en winkeliers en met (financiële) ondersteuningstools bevorderen we het lokale ondernemerschap en creëren we voldoende positieve randvoorwaarden.

§ 3 **We faciliteren de opstart van nieuwe ondernemingen van studenten** die studeren aan Brugse onderwijsinstellingen of een band hebben met Brugge. We blijven ook lokale ondernemerstalenten en ambachten zoals Handmade in Brugge, Turbo en Brugge Inc **stimuleren en ondersteunen**.

We moedigen het overleg tussen de verschillende lokale en bovenlokale ondernemersorganisaties aan om op die manier de Brugse economische ambities aan te scherpen en te verduurzamen. We blijven werken aan de lokale verankering van bedrijven en ondernemingen, we blijven investeerders en innovatieve ondernemers en bedrijven aantrekken en we gaan na hoe we nog meer maatschappelijke meerwaarde kunnen bewerkstelligen.

We scheppen het goede klimaat om de jongeren die elders gingen studeren terug naar Brugge te halen om hier te werken en te ondernemen. Een ruimer jobaanbod voor hoger opgeleiden en ondernemersruimte voor startups zijn beleidsopties hiervoor.

§ 4 We faciliteren in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen en de haven 'Port of Antwerp-Bruges' de **oprichting van een 'International House' in Brugge** dat internationale medewerkers begeleidt en ondersteunt in hun zoektocht naar onder meer huisvesting, taalopleiding, culturele integratie...

§ 5 Sinds de invoering van het **ondernemersloket** zien we al twee jaar na elkaar een verdubbeling van het aantal starters. Dat betekent dat deze klantgerichte dienstverlening leidt tot betere ondersteuning, met resultaat. We gaan hiermee verder en we zetten maximaal in op het vereenvoudigen van procedures en op het klantgericht maken van de volledige stadsorganisatie.

§ 6 Via innovatieve ecosystemen bouwen we bruggen tussen onderwijs, ondernemers en organisaties.

Via een **datagedreven ondernemersbeleid in het kader van smart city** — de stadsapp en de druktemeter — doen we aan snelle communicatie en kennisopbouw en zorgen we ervoor dat de regeldruk en de administratieve lasten verminderen.

§ 7 We ijveren voor een **optimaal gebruik van de bedrijfsterreinen** zodat nieuwe, innovatieve ondernemingen aangetrokken worden en zodat groeibedrijven kansen krijgen tot expansie.

We blijven zoeken naar extra ruimte en capaciteit om te ondernemen. Alle beschikbare ruimte en gronden willen we inventariseren en ter beschikking stellen.

§ 8 We blijven de sector van de **visserij** in Zeebrugge ondersteunen.

§ 9 We willen actieve **land- en tuinbouwers** maximaal ondersteunen. We organiseren netwerkevents voor alle Brugse landbouwers. We stimuleren korte-keteninitiatieven zodat Bruggelingen en de landbouwsector uit de regio elkaar ontmoeten, korte-ketenproducten meer gepromoot worden en de distributie vereenvoudigd wordt. We maken het Foodlab — het netwerk rond lokale, gezonde en duurzame voeding — actief bekend bij de landbouwers. We zetten acties op om lokale producten en producenten meer zichtbaar te maken. Lokale bedrijven op weg naar extra duurzaamheid krijgen ondersteuning daarbij, bijvoorbeeld rond biodiversiteit, ontharding en waterbeheersing. We stellen een landbouwbeleidsplan op voor Brugge waarin we vastleggen om geen landbouwgrond meer aan te kopen voor natuurontwikkeling en om een actief beleid rond (publieke) landbouwgronden te voeren.

§ 10 Veel ondernemers hebben een tekort aan **technisch geschoolde arbeidskrachten**. De technische opleidingen in de Brugse scholen bieden een waaier van mogelijkheden voor gemotiveerde leerlingen. We ondersteunen alle campagnes die de voordelen en uitdagingen van technische opleidingen en technische beroepen valoriseren. Verder willen we nog meer inzetten op een traject dat werkervaring en opleiding combineert zoals het duaal leren dat de brug slaat tussen onderwijs en ondernemerschap.

10. We blijven goed voor elkaar zorgen.

Buurtgerichte dienstverlening

§ 1 We trekken volop de kaart van **buurtgerichte dienstverlening** waarbij de **buurtcentra** samen met plaatselijke organisaties, verenigingen en buurtbewoners actief inzetten op sociale cohesie.

De stad neemt de coördinatie van de buurtcentra op en de buurtcentra vormen de as voor de buurtgerichte dienstverlening. Dit betekent concreet dat de buurtcentra onttrokken worden aan OCMW-Mintus, in de lijn van de decretale verplichting.

§ 2 De nood aan meer eerstelijnszorg in de directe omgeving groeit. **We onderzoeken de mogelijkheden voor de vestiging van minstens één bijkomend wijkgezondheidscentrum** met artsen en verpleegkundigen.

Brugge kent een patiëntenstop bij veel huisartsen. **We voeren een actief beleid om huisartsen aan te moedigen om hun praktijk in Brugge uit te bouwen.** Dit kan door hen te ontzorgen of door de vestigingsmodaliteiten zo eenvoudig mogelijk te maken.

Er is ook nood aan een betaalbare zorg bij **tandartsen** en specialist-artsen. 35% van de 75-plussers gaat nooit meer naar de tandarts, terwijl een gezond gebit bepalend is voor de algemene gezondheid. We zetten in op een sensibiliseringscampagne zodat zeker ook ouderen een afspraak maken bij de tandarts voor een controle.

§ 3 We bouwen het mantelzorgbeleid nog sterker uit. **De mantelzorgpremie moet uitgebreid worden naar ondersteuning van minderjarige mantelzorgers en mantelzorg voor mensen met psychische zorgnood en mensen met een handicap.** Bovendien dient de mantelzorgwerking extra gepromoot te worden zodat ook jonge mantelzorgers de weg vinden naar het aanbod. In haar personeelsbeleid profileert de stad zich als een mantelzorgvriendelijke organisatie. De stad ondersteunt ook ondernemingen die een mantelzorgbeleid willen implementeren en onderwijsinstellingen die een mantelzorgvriendelijke school willen worden.

§ 4 We blijven erop toezien dat het ruime aanbod aan hulp- en dienstverlening helder is voor de burger en ook tijdig terechtkomt bij wie een vraag of nood heeft. We werken een herkenbaar **eerstelijns**punt uit in het Huis van de Bruggeling. In dat aanspreekpunt kunnen burgers terecht voor rechtenverkenning, vraagverheldering en eventuele doorverwijzing naar de gepaste hulp- en dienstverlening.

§ 5 We rollen het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) verder uit. **Het GBO wil zich nog meer toeleggen op de problematiek van onderbescherming.** In het GBO bundelen OCMW, Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) en de Diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen de krachten en ze stemmen ook af met andere actoren zoals armoedeverenigingen en thuiszorgdiensten.

§ 6 De stedelijke dienstverlening zet verder in op een vraaggerichte aanpak. Alle stadsdiensten vertrekken vanuit een aanbodgerichte visie en klantgedreven aanpak.

§ 7 **We versterken de buurt- en straatambassadeurs.** Stad Brugge gebruikt Hoplr om burens met hulpvragen en burens die willen helpen met elkaar te matchen. Hoplr is evenwel een digitale tool waardoor sommige doelgroepen ze niet of minder gebruiken. De buurt- en straatambassadeurs vullen de leemten op. Zij zijn de voelsprietten in de buurt: **ze detecteren hulpvragen en initiatieven en ze signaleren problemen aan het bestuur.** Het is steeds de bedoeling dat bewoners zo lang mogelijk in hun eigen buurt kunnen blijven wonen en dat problemen en noden preventief aangepakt worden.

§ 8 Het **vrijwilligersengagement** is veranderd van langdurige inzet naar kortdurend, projectmatig, flexibel en minder bindend vrijwilligerswerk. Hierop inspelen blijkt soms moeilijk voor organisaties. Het online vrijwilligersplatform ‘Give a day’ speelt hierop in. Deze vraag- en aanbod databank speelt in op de verwachtingen van de nieuwe soort vrijwilligers en verbindt organisaties met vrijwilligers. Het is dus noodzakelijk om de middelen die bestemd zijn voor de Vrijwilligerscentrale efficiënter in te zetten. **De Vrijwilligerscentrale moet proactief op zoek gaan naar vrijwilligers en daartoe vindplaatsgericht werken.** De buurtanalyse en buurtactieplannen brengen ongetwijfeld vrijwilligersnoden aan het licht. Ook het potentieel van gepensioneerden is van onschatbare waarde. De opgebouwde vrijwilligerspoule van het voormalig test- en vaccinatiecentrum moet levendig gehouden worden. De Vrijwilligerscentrale kan ook doelgerichte e-learnings opzetten om kwaliteitsvol vrijwilligerswerk te organiseren.

§ 9 Met het actieplan ‘Vierkant tegen eenzaamheid’ was Brugge pionier en toonaangevend. Een tournee leidt naar organisaties als feestcomités en stedelijke adviesorganen, om ideeën te sprokkelen rond de verdere aanpak van eenzaamheid. Alle bevindingen komen in een online- en offline-rapport waaruit nieuwe acties kunnen voortvloeien. We sensibiliseren over eenzaamheid bij kinderen en jongeren. Het stellingenspel ‘Verbonden met niemand’ is een handig medium om eenzaamheid bespreekbaar te maken. Voortbouwend op deze methodiek kan een spelmethodiek ontwikkeld worden: spelenderwijs bespreken leerlingen van lagere scholen en leden van jeugd- en sportverenigingen het thema. We organiseren de ‘Vierkante Ouderenweek’ voor seniorenverenigingen.

§ 10 Als lokaal bestuur blijven we inzetten op **voldoende, betaalbare en kwaliteitsvolle kinderopvang**. Een brugfiguur kan gezinnen helpen bij het vinden van een geschikte plaats in de kinderopvang. De **buitenschoolse opvang en activiteiten** komen vanaf 1 januari 2026 in handen van de lokale overheid. We werken als actieve partner met de sector mee aan een kwalitatief en stadsbreed opvang- en activiteiten aanbod.

11. We blijven cultuur- en erfgoedstad.

BRUSK moet internationale allure krijgen

§ 1 We blijven inzetten op een goed georganiseerd overleg met de cultuursector. De zelfreflectie bij de stedelijke diensten gaat verder. De permanente stroom aan ideeën, plannen en noden houdt alle betrokkenen scherp.

Ook via de West-Vlaamse Intercommunale (WVI) en het burgemeestersoverleg maken we werk van een nauwere samenwerking tussen de professionele en de niet-professionele partners in de cultuursector.

Een intergemeentelijke samenwerking (IGS) rond cultuur biedt veel voordelen. We werken dit uit om langs die weg meer publiek te bereiken. **De bevoegdheden cultuur en toerisme moeten nauwer op elkaar aansluiten. Er is veel samenwerking mogelijk rond evenementen, promotie en communicatie.** De Stedelijke Culturele Raad moet een andere invulling krijgen.

§ 2 **De voorbereidingen op BRUSK illustreren onze ambities.** In hartje binnenstad komt een nieuwe tentoonstellingshal met een groen museumpark voor de omwonenden en bezoekers. In BRUSK programmeren we internationale en nationale toptentoonstellingen, die opnieuw een publiek uit de hele wereld kunnen aantrekken.

Er moet ook onderzocht worden of een filiaal van Musea Brugge buiten Brugge mogelijk is.

§ 3 **De kandidatuur voor Brugge Culturele Hoofdstad in 2030 krijgt onze volledige steun.** Kunst en cultuur brengen mensen samen. De kunst van het gesprek vormt dan ook het thema van onze kandidatuur.

§ 4 Concertgebouw Brugge, de Stadsschouwburg, Cactus en Kaap blijven heel belangrijke spelers in de podiumkunsten. Het nationaal en internationaal hoog aangeschreven Concertgebouw Brugge, tevens ook een grote Vlaamse instelling, blijven we als stad verder ondersteunen, samen met de Vlaamse Gemeenschap. De stad Brugge is ook eigenaar van het gebouw.

§ 5 Er blijft nood aan expositieruimte en (in mindere mate) repetitieruimte.

Een nog meer uitgesproken samenwerking tussen de galeries in Brugge behoort tot de mogelijkheden. Hedendaagse kunst behoeft nog meer aandacht, naast wat gerealiseerd wordt in de nieuwe tentoonstellingshal BRUSK, via Triënnale Brugge en in de openbare ruimte.

De nood aan een nieuw, professioneel podium dringt zich op.

§ 6 Brugge Plus blijft een belangrijke speler voor nieuwe en bestaande openluchtevenementen, in de deelgemeenten en in de binnenstad.

Naast het Reiefestival is er ook ruimte en kansen voor en nood aan een Reiefest. Er moet een opvolger komen voor Moods en de projecten Klinkende Kroegen en Wijkklanken zijn aan volledige herziening toe.

§ 7 We blijven het mooie verhaal van De Stadsmakers en De Republiek verder ondersteunen. Dit blijft een broedplek voor vernieuwende initiatieven. We richten de Poortersloge in als een plek voor beeldende kunst. We bouwen een hedendaags en duurzaam gebouw voor het stadarchief naast de Erfgoedfabriek. De Erfgoedfabriek is een inspirerend voorbeeld. Het Belfort, de best bezochte locatie van Musea Brugge, krijgt een grondige restauratie.

§ 8 Het subsidiereglement van de socio-culturele verenigingen is aan volledige herziening toe. Veel bestuursorganen van deze verenigingen zijn bedreigd door vergrijzing. We blijven inzetten op de ondersteuning van het socio-culturele middenveld.

§ 9 Er is behoefte aan een evenementenkalender voor cultureel Brugge.

§ 10 Er is een meer actief schenkingsbeleid nodig, net als een crowdfundingplatform voor culturele initiatieven.

§ 11 De tekorten aan de culturele infrastructuur in de deelgemeenten moet aangepakt worden.

12. We blijven een warme en inclusieve stad.

Buddyprojecten en vrijwilligerswerk voor snelle integratie

§ 1 Diversiteit is geen visie, mening of strekking. Het is niet iets waar je voor of tegen bent. In de steden, en dus ook in Brugge, is het gewoonweg de realiteit. Samenleven in diversiteit is een breed en complex maatschappelijk thema. Wij willen positieve antwoorden bieden door in te zetten op verbinding, ontmoeting en versterking van minderheidsgroepen. Samenleven in diversiteit betekent in Brugge dat er geen onderscheid gemaakt wordt naar herkomst, leeftijd, beperking, status, geslacht of welk ander persoonskenmerk ook.

De situatie in Brugge is anders dan in de meeste andere steden in Vlaanderen. Het aandeel mensen met een migratieachtergrond is klein, maar het is niet verwaarloosbaar en het is groeiend. Dat valt niet tegen te houden of te negeren. Met de mensen die zich beroepsmatig of als vrijwilliger inzetten voor een divers, verdraagzaam en gastvrij Brugge delen we de zorg om de fouten die de voorbije decennia op andere plaatsen gemaakt zijn niet opnieuw te maken. We moeten samen werk maken van integratie, wegwerken van discriminatie en structurele achterstelling in onderwijs, wonen of tewerkstelling.

§ 2 Een gelijkemansbeleid, en daarbij ook het verhaal van rechten en plichten, geldt voor alle inwoners. We streven naar een gelijke toegang tot voorzieningen en diensten voor iedereen, ongeacht tot welke (minderheids)groep iemand behoort.

Maar een inclusief beleid houdt ook rekening met verschillen. Specifieke maatregelen blijven noodzakelijk om tegemoet te komen aan de noden van de meest kwetsbare groepen.

§ 3 We wensen dat Brugge een warme en inclusieve stad blijft en we bevorderen en stimuleren het samenleven in diversiteit. We doen dit als gaststad voor De Warmste Week, door mee in opvang te voorzien voor vluchtelingen uit Oekraïne, door mensen in armoede extra kansen te geven...

§ 4 **Via buddyprojecten en vrijwilligerswerk zorgen we voor sociale verbinding met nieuwkomers.** Ze leren nieuwe mensen kennen en bouwen relaties uit binnen en tussen diverse sociale groepen. **Via de toeleiders in diversiteit leert men de Brugse samenleving kennen.** Een **jobbeurs** met werkgevers uit de Brugse regio kan nieuwkomers op het spoor van de geschikte job brengen.

§ 5 **Het versterken van de kennis van het Nederlands is hierbij een absolute prioriteit** en stimuleert echt samenleven en samenwerken in Brugge. We bouwen het initiatief van de **praattafels** van Brugge Dialoogstad verder uit. Omdat ook in Brugge de diversiteit in de kleuterklassen en in het basisonderwijs toeneemt, investeren we nog meer in de **brugfiguren in het onderwijs en in de onderwijsambassadeurs.**

§ 6 Het diversiteitsbeleid moet een horizontaal beleid zijn. Werken aan sociale cohesie en diversiteit is een opdracht voor alle diensten van de stad en is ruimer dan etnisch-culturele diversiteit. De opvolging wordt gemonitord vanuit de Strategische Cel. De ondersteuning van verenigingen van mensen met een migratieachtergrond wordt ingekanteld in de algemene ondersteuning van socio-culturele verenigingen.

13. We blijven (van) jong en oud in Brugge houden.

Gezondheid, preventie en psychologische hulpverlening

§ 1 We zetten ons verder in om de leefwereld van kinderen en jongeren te verbeteren en hen belevingsruimte aan te bieden. **Waar het mogelijk is, optimaliseren we binnenruimten en groene plekken tot plekken waar kinderen en jongeren binnen en buiten kunnen spelen, organiseren en elkaar ontmoeten.**

§ 2 We zorgen voor een **toegankelijk en betaalbaar vrijetijdsaanbod** zodat alle kinderen en jongeren zich kunnen ontspannen en engageren. Waar mogelijk verbreden we het aanbod. We gebruiken verschillende communicatiekanalen om het doelpubliek te bereiken. De toegankelijkheid van het vrijetijdsaanbod gaat samen met de verdere uitrol van de UitPAS.

§ 3 **We zoeken naar meer uitgaansmogelijkheden voor jongeren tot 18 jaar en ook voor zij die ouder zijn dan 18 jaar. We willen daarbij de organisatoren van evenementen voor jongeren praktisch en financieel ondersteunen.** We stellen hen voldoende kwalitatieve eventlocaties voor en we zoeken met hen wat financieel haalbaar is. We blijven ook ruimte geven aan grote en laagdrempelige evenementen zoals de 'Dag van de Jeugdbeweging', 'Benenwerk' en 'De Warmste Week' (2023). We zetten nog meer in op de bekendmaking van PUB (**Positief Uitgaan Brugge**) en we onderzoeken de mogelijkheid voor het instellen van een Safe Party Zone.

§ 4 We zetten in op het **mentaal welzijn** van kinderen en jongeren door de betrokken hulpverleners te ondersteunen en de weg tot hulp beter bekend te maken.

§ 5 In Brugge is 31,8% van de bevolking ouder dan 60 jaar en 7,8% van de bewoners is ouder dan 80 jaar. Brugge kent de sterkste aanwezigheid van 65-plussers van de Vlaamse centrumsteden. De komende jaren zullen het aantal 65-plussers en 80-plussers verder sterk toenemen.

We laten in 2026 het kwetsbaarheidsonderzoek uitvoeren in (delen van) Brugge. Zo kunnen we de noden van de meest kwetsbare ouderen nog beter opsporen.

§ 6 Onder meer door de vergrijzing is 38,6% van de Bruggelingen alleenwonend. Alleen wonen kan de kwetsbaarheid op verschillende levensdomeinen verhogen. We blijven bijzondere aandacht besteden aan de **groeïende groep alleenwonende ouderen** en toetsen af welke gevolgen beleidsbeslissingen hebben op hun leven.

§ 7 De druk op de **thuiszorg** zal de komende jaren toenemen. We willen de faciliteiten voor thuis- en mantelzorgers zo gunstig mogelijk maken. Ook willen we dat er in de opleiding voldoende aandacht is voor het beheersen van de taal zodat de communicatie met de zorgvrager vlot kan verlopen.

§ 8 Voor de gezondheid van de ouderen blijven sterke **preventieve campagnes** essentieel. Prioritaire thema's zijn ondervoeding, gehoor, bewegen, kankerscreening, hart- en vaatziekten en mentale problemen. Het gebruik van psychofarmaca bij Brugse ouderen is overigens hoog. Psychologische zorg is aangewezen en daarom zetten we in op meer psychologische hulpverlening binnen de setting van de buurtcentra. We zijn ons bewust van de hoge druk op de zorg. Wachtlijsten, personeelstekorten en huisvestingsproblemen zorgen voor grote uitdagingen. Waar mogelijk kijken we binnen onze bevoegdheidsmogelijkheden hoe we kunnen bijdragen om dit aan te pakken.

14. We blijven zoeken naar zin.

Stilteplekken zijn noodzakelijk

§ 1 Veel mensen blijven geïntrigeerd door en geïnteresseerd in **zingeving, geloof en spiritualiteit**. Ze hebben ook nood aan plekken om dit te beleven, zeker in tijden van onzekerheid en verandering. We hebben aandacht hiervoor en erkennen de noodzaak, ook aan mensen die daarin voorgaan of begeleiden — we vermelden in het bijzonder de **pastorale werkers en geestelijk consulenten die werkzaam zijn in instellingen en organisaties** — en aan mensen en organisaties die **zorg dragen voor het rijke religieuze en spirituele erfgoed in onze stad**.

§ 2 We hoeven geen plekken te zoeken, te creëren of aan te passen want **de kerken, de kloosters en andere religieuze plekken** maken deel uit van het unieke karakter van de stad. Het is een opdracht om die plekken te gebruiken op een actuele manier, met respect voor hun eigenheid en betekenis maar ook met oog voor functionaliteit, innovatie, duurzaamheid en sociale impact.

§ 3 Het onderhoud, het beheer en de ontsluiting en terbeschikkingstelling van de religieuze gebouwen en sites gebeurt best in nauwe samenspraak en samenwerking met de geloofsgemeenschappen, de eigenaar of de beheerder. De stad neemt hierin een regisseursrol op, ook in de zoektocht naar een verder gebruik van of nieuwe toekomst voor een religieus gebouw. We bekijken hoe we de kerkgebouwen maximaal toegankelijk kunnen maken voor bezoekers en of het systeem van de wijkwerkers aan volledige herziening toe is.

§ 4 Op verschillende plaatsen maakt een nieuwe of andere geloofsgemeenschap gebruik van een kerkgebouw. We moedigen deze evolutie aan want op die manier behouden religieuze gebouwen hun oorspronkelijke functie en is er continuïteit in het gebruik en onderhoud. Volgens het kerkenbeleidsplan blijken **medegebruik en nevengebruik** meest haalbaar voor verschillende kerkgebouwen. Dit opent ook concrete perspectieven voor **sociale en culturele verenigingen en organisaties die op zoek zijn naar accommodatie** voor het geheel of een aspect van de werking.

§ 5 We zijn ook overtuigd van de **nood aan stilteplekken, luwtezones en ontmoetingsplaatsen** in de stad en we zorgen ervoor dat we die plekken creëren en vrijwaren. We hebben daarbij aandacht voor de gelaagdheid van stilte en voor het belang van stilte en rust bij herstel. In nieuwe projecten voor wonen en werken wordt reeds in de ontwerpfase ruimte voorzien voor stilte en ontmoeting.

Ook de **begraafplaatsen** zijn waardevolle plekken van stilte. We besteden bijzondere aandacht aan het onderhoud en de inhoudelijke duiding van deze plaatsen waar herdenking en reflectie centraal staan.

De uitstraling en de rol van centrumstad Brugge in de ruime regio.

Keuzes en kerntaken

§ 1 De rol en impact van Brugge stopt niet aan de grenzen van de deelgemeenten. Zo is er in het dagelijks leven al veel samenwerking en uitwisseling tussen de inwoners van Varsenare (Jabbeke) en Sint-Andries Brugge en tussen de inwoners van Sijsele (Damme) en Sint-Kruis Brugge. **Brugge is een ontmoetingsplaats en we willen de functie van centrumstad behouden en versterken.**

§ 2 Het uitgebreide en kwalitatieve onderwijsaanbod werkt als een magneet op de omliggende gemeenten — zeker wat betreft het secundair en hoger onderwijs. Tienduizend leerlingen in de Brugse scholen komen van buiten Brugge. Er is het uitgebreide zorgaanbod met twee uitstekende ziekenhuizen. Er is het grote aanbod aan winkels en cultuur. Er is de grote regionale tewerkstelling in de haven van Zeebrugge. Verkeer en mobiliteit stoppen niet aan de grenzen van Brugge. Van de ruim acht miljoen toeristen die Brugge elk jaar aandoen, komt één miljoen uit de omliggende gemeenten. Het toerisme zorgt voor een tewerkstelling van 7000 jobs!

§ 3 **Het spreekt dan ook voor zich dat we vanuit Brugge verder maximaal willen inzetten op samenwerking met onze omliggende gemeenten. We kunnen elkaar daarin versterken en groter maken, in een goed nabuurschap.** Indien dit spontaan tot één of meerdere fusies leidt, is dit mooi meegenomen maar het is voor ons geen must of verplichting. Samenwerking biedt wel veel kansen tot een win-winsituatie. Want we blijven zoeken naar bedrijventerreinen en naar ruimte voor extra investeringen in duurzame wind- en zonne-energie. En samen met andere partners zouden we ook meer kunnen inzetten op lokale en duurzame stadslandbouw met kortere toeleveringsketens.

§ 4 Ook natuurontwikkeling stopt niet aan een gemeentegrens. Wel integendeel. **Samen met de omliggende gemeenten willen we de “Brugse groene gordel” verder uitbouwen.** Zo creëren we, naast de mooie en veel gebruikte Brugse vesten rond de Brugse binnenstad, een tweede nieuwe groene gordel door en langs de grenzen van de deelgemeenten van Brugge. Dit wordt ook een win-winsituatie voor alle inwoners die daar wonen, vertoeven, sporten...

§ 5 Als centrumstad moeten we daarbij rekening blijven houden en anticiperen op regionale, Vlaamse, federale en Europese evoluties, ja, soms ook wereldwijde ontwikkelingen zoals de vluchtelingencrisis. Vandaag spreken in Brugge 15% van de kinderen in het basisonderwijs thuis een andere taal dan het Nederlands. Als lokale overheid moeten wij mee onze verantwoordelijkheid nemen en **extra inspanningen leveren zodat het Nederlands de echte spreektaal wordt** — dit in een verhaal van rechten, maar ook van plichten. Het project van onze **lokale onderwijsambassadeurs** willen we verder uitbouwen en mee stimuleren in de omliggende gemeenten want ook deze evoluties stoppen niet aan de gemeentegrenzen.

§ 6 Een extra argument om de samenwerking met de omliggende gemeenten te verstevigen is de vaststelling dat meer en meer opdrachten vanuit de hogere overheden worden doorgeschoven naar de lokale besturen — in veel gevallen met ontoereikende middelen. **We kunnen elkaar helpen en versterken om met minder middelen meer te doen.** Een goed uitgebouwde informaticadienst voor de regio zou veel beter kunnen inspelen op alle digitale noden van de burgers dan een IT-dienst in elke gemeente.

Belangrijke documenten en inspiratiebronnen

- Beweging.net West-Vlaanderen afsprakennota lokale verkiezingen
- Brugs Beleidsprogramma 2019-2024
- cd&v Brugs programma 2019-2024
- cd&v congres tekst respect 25 03 2024
- cd&v verkiezingsmanifest congres 21 04 2024
- Fietsersbond Brugge speerpunten
- Formaat beleidsfiche
- Memorandum ATD Vierde Wereldbeweging
- Memorandum Bataljong
- Memorandum Brugs Cultuur Overleg
- Memorandum CAW
- Memorandum De Huizen over detentiehuisen
- Memorandum Etnisch-culturele diversiteit
- Memorandum Grootouders voor het Klimaat
- Memorandum Lokaal Overleg Kinderopvang Brugge
- Memorandum Mantelzorgnetwerk
- Memorandum Mondiale Raad Brugge
- Memorandum Raad voor personen met een handicap
- Memorandum Seniorenadviesraad
- Memorandum SOBO
- Memorandum Unia
- Memorandum Vastgoednetwerk Kust
- Memorandum Vlario overlegplatform
- Omgevingsanalyse gezondheid en zorg Brugge 2023 eerstelijnszone samenvatting
- Omgevingsanalyse gezondheid en zorg Brugge 2023 eerstelijnszone
- Ondernemersprioriteiten UNIZO Brugge
- Ouderenbehoefte onderzoek 2023 resultaten
- Ouderenbehoefte onderzoek 2023
- Vereniging voor Openbaar Groen ambitienota
- VVSG Memorandum
- VVSG politieke nota lokaal mondiaal beleid

